

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 9, 23¹ IR 30² STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Žemė naujų viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių statybai suteikiama Lietuvos Respublikos žemės įstatymo nustatyta tvarka. Visuomenės poreikiams paimta ir kaip valstybinė žemė Nekilnojamojo turto registre įregistruota žemė, kurioje numatoma statyti naujus ar rekonstruoti esamus viešosios geležinkelių infrastruktūros objektus ar Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančius geležinkelių paslaugų įrenginius, ~~Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) Vyriausybės įgaliotos institucijos vadovo~~ sprendimu, ~~suderintu su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija,~~ Vyriausybės nustatyta tvarka perduodama valdyti, ~~ir naudoti ir disponuoti~~ ja patikėjimo teise viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui.“

2 straipsnis. 23¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„23¹ straipsnis. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių užimamos valstybinės žemės perdavimas, valdymas, ~~ir naudojimas ir disponavimas ja~~

1. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų, Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių užimama valstybinė žemė ~~Nacionalinės žemės tarnybos Vyriausybės įgaliotos institucijos vadovo~~ sprendimu, ~~suderintu su Aplinkos ministerija,~~ Vyriausybės nustatyta tvarka perduodama valdyti, ~~ir naudoti ir disponuoti~~ ja patikėjimo teise viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui.

2. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypus (ar jų dalis), ~~nenaudojamus viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklai vykdyti, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas gali išnuomoti Vyriausybės nustatyta tvarka šiais atvejais ir sąlygomis:~~

1) ne aukeiono būdu – asmenims, nuosavybės teise valdantiems statinius (išskyrus laikinuosius statinius, inžinerinius tinklus ir neturinčius aiškios funkcinės priklausomybės ar apibrėžto naudojimo arba ūkinės veiklos pobūdžio statinius, kurie tarnauja pagrindiniam statiniui ar įrenginiui arba jo priklausiniui), esančius viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklype (ar jo dalyje), kurį (kurią) tie statiniai užima ir kuris (kuri) būtinas (būtina) jiems naudoti pagal paskirtį, – ne ilgesniam kaip 20 metų terminui (į šį terminą įskaitomas nuomos sutarties termino pratęsimas);

2) ne aukeiono būdu – asmenims, nuomojantiems statinius (išskyrus laikinuosius statinius, inžinerinius tinklus ir neturinčius aiškios funkcinės priklausomybės ar apibrėžto naudojimo arba ūkinės veiklos pobūdžio statinius, kurie tarnauja pagrindiniam statiniui ar įrenginiui arba jo priklausiniui) viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklype (ar jo dalyje), kurį

(kurią) tie statiniai užima ir kuris (kuri) būtinas (būtina) jiems naudoti pagal paskirtį, — nuomos terminui, kuris negali būti ilgesnis kaip 20 metų (į šį terminą įskaitomas nuomos sutarties termino pratęsimas);

3) aukeiono būdu — asmenims visais kitais atvejais, nenurodytais šios dalies 1 ir 2 punktuose, — ne ilgesniam kaip 20 metų terminui (į šį terminą įskaitomas nuomos sutarties termino pratęsimas).

3. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas turi teisę nutraukti viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypo (ar jo dalies) nuomos sutartį prieš terminą, jeigu išnuomoto žemės sklypo (ar jo dalies) reikia viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijoms atlikti. Toks nuomos sutarties nutraukimo pagrindas numatomas viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypo (ar jo dalies) nuomos sutartyje. Šiuo atveju viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas turi teisę nutraukti viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypo (ar jo dalies) nuomos sutartį prieš terminą, apie tai pranešęs viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypo (ar jo dalies) nuomininkui raštu prieš 2 mėnesius iki šios sutarties nutraukimo. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypo (ar jo dalies) nuomos sutarties nutraukimo prieš terminą atveju viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypo (ar jo dalies) nuomininko dėl tokio viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypo (ar jo dalies) nuomos sutarties nutraukimo patiriamai nuostoliai atlyginami teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Nuomos mokestis už viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės nuomą nustatomas Vyriausybės nustatyta tvarka. Lėšas, gautas iš viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės nuomos, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas privalo apskaityti atskirai ir naudoti tik viešosios geležinkelių infrastruktūros priežiūrai, atnaujinimui, modernizavimui ir plėtrai.

5. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės nuomininkas neturi teisės perleisti žemės sklypo (ar jo dalies) nuomos teisės kitiems asmenims, jo (ar jo dalies) įkeisti ar kitaip suvaržyti, negali juo (ar jo dalimi) laiduoti, garantuoti ar kitu būdu užtikrinti savo ir kitų asmenų prievolių įvykdymo. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės subnuoma draudžiama.

6. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypo (ar jo dalies) nuomos sutartyje turi būti numatyta, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės nuomininkas, sudarydamas viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypo (ar jo dalies) nuomos sutartį pagal šio straipsnio 2 dalies 3 punktą, išipareigoja pasibaigus nuomos terminui (jeigu viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės nuomininkas nedalyvauja viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės aukeione ar jo nelaimi) perleisti jam nuosavybės teise priklausančius statinius naujam viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės nuomininkui ar viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui arba šiuos statinius nugriauti:

1) pasibaigus nuomos terminui statiniai perleidžiami naujam viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės nuomininkui ar viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui už nepriklausomo turto vertintojo nustatytą turto rinkos vertę;

2) tuo atveju, kai pasibaigus nuomos terminui viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas nusprendžia, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės nuomininkui nuosavybės teise priklausančius statinius perimti netikslinga, šie statiniai nugriaujami viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės nuomininko lėšomis ir viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos žemės nuomininkui patirti nuostoliai dėl jam nuosavybės teise priklausančių statinių nugriovimo neatlyginami.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nustatyti reikalavimai taikomi ir tais atvejais, kai viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypo (ar jo dalies) nuomos sutartis sudaroma pagal šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktus, tačiau tik tiems statiniams, kuriuos nuomininkas pastato

viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamos valstybinės žemės sklypo (ar jo dalies) nuomos sutarties galiojimo laikotarpiu.

8.2. Viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimama valstybinė žemė, kurią viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas valdo, ir naudoja ~~ir ją disponuoja~~ patikėjimo teise, perduodama laikinai neatlygintinai naudotis valstybės institucijoms ir įstaigoms, kurių veikla geležinkelių infrastruktūros objektuose privaloma pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.“

3 straipsnis. 30² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30² straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Vyriausybės nustatyta tvarka priimant sprendimus dėl nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti pripažintų Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančių geležinkelių paslaugų įrenginių perdavimo ar juos nurašant, nuomojant Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančius geležinkelių paslaugų įrenginius ~~ir jų užimamą valstybinę žemę~~, *mutatis mutandis* taikomos šio Kodekso 23 straipsnio 5–10 dalių ~~ir 23¹ straipsnio 2–8 dalių~~ nuostatos.“

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 4 dalį, įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.

2. Procedūros, pradėtos, bet nepabaigtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, tęsiamos ir baigiamos iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusia tvarka ir sąlygomis.

3. Nuo 2024 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija perima valstybinės žemės patikėtinio – viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo – teises ir pareigas pagal sutartis, sudarytas dėl valstybinės žemės nuomos. Pasibaigus nuomos sutarties terminui Vyriausybės įgaliota institucija, susiderinusi su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju, priima sprendimą dėl patikėjimo teisės pasibaigimo ir patikėjimo teisės įregistravimo Vyriausybės įgaliotai institucijai. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui pateiktus dokumentus, įrodančius, kad valstybinės žemės sklypas reikalingas valdytojo veiklos vykdymui, patikėtinio duomenys nesikeičia.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2023 m. spalio 1 d. priima nutarimą, suteikiantį reikiamus įgaliojimus įstaigoms ir (ar) institucijoms pagal kompetenciją atlikti atitinkamus šiame įstatyme Vyriausybės įgaliotai institucijai priskirtus veiksmus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą

Respublikos Prezidentas